

УЧУГЭЙ ДЬОН ТҮҮНЧЛЭЛ КЭПСИЙИБИТ

Воинкар-Ола киннэгэр баар «Приемник-распределитель для несовершеннолетних детей МВД Республики Марий Эл» дээр сууринтасаас мас дьэн, хомо-йуух ишин, хайлан да кураанах булжат. Куорат 250 тайнычнаа агаа ишилжинчилэх улаханаа суюн, тимир, сүлт занга барбатын үрдүнэн, бу приемника Кировской уобаластан, Чувашиянтан, Татарстантан, Уралтан, Сибирьтэн, Дальний Востоктан, Украинаантан, Казахстантан овогор түбэлжилэр. Ихи мумут, биржылжлыбыг, тэмтэрхийг, тагастара-салгтараа буорийг, киртигийг, табахха мээржилжлыг, аччын, уоран, күлгээнигийн айнлыг булунаар хыра-хыра болохторууны сэлдээр сөвлөрүүлийн шийдвэрдээр тэмнэг сүлт вонжилтгээн, автомонолтган, ри-коштартан, бадынваллартан, чедрастартан булаллар. Приемникин бадынчилэллэр, айнталлар, тоогмуттарын-хамзатарын аяарлал, горенгуттарын, бекчүүн баар бусолхажарын, тустарын чийнчилжилэллэр. Бу угустарын хыртымыч-хырааас олохтоох малигар овогоро, от эзэрийн бэрийн хыннаар эзэрийн итигилжилжилтээр хынамуутах да дьюнордохтэр цыбайдаа суюхтар. Общество дъядантын уонна байдар арангтарын арихар, бастакынтарын айнланжилэллэр, булунаар хынбалланар, икнестэр хэрчнын энээртнин дырынтын бийнтийн каминтийн социалын түргэг барынтийн ишилжиге боломжто, сөгөх сэльян сүүрэгтэй бастаны учарат овогор замсэдэлжилэллэр.

Снимки: приемники начальника майора В. В. Доронин, Наташа Потапована (Тюменьский убалаас) уонна Фания Фоминская (Амурский убалаас) хынчилжилэллэр.

(РИТА—ССТА).

ҮЛЭТТЭН ДЬОЛЛОНУУ

Д. П. Коркин авын сү-
тэр республиканскай спор-
тивной орто интернат-ос-
кула томторугар хатын
чарал басынагар ус нэр-
чээн хынс овогордоо, са-
халын сэврээн сүнүү,
сыгмы итгимшилэх, энэ
ла куруссаллаа, сибин-
ньзэххэх нырбаачын мал-
овор. Бу спортивной
дээвэрээ — Стасовтар.

Тамара уонна Павел Стасовтар спорка колизи-
ра сойнчуху уонна кинилэ-
р олохторун дылбун будар
аартын айнчилжээ этэ.
1962 сийн Кызыл
хуоракка Саха сирия ха-
заандат Сибирь уонна
Дальний Восток курхэ-
нилээжээр хытта барбы-
та. Оноо овукан ытьяга
кинилээр суюх буолан, ги-
рлянк Павел Стасовы киль-
жилжилтээр кинилээр, си-
нууходхарын да, уеруух-
тарин да иши, 15 охутуу
буурдаан IV мээсталзим-
мит. Кин спорт бу курх-
ицун дырьынанында ити
хэлжээн саразамынтаа. 1967
сыллахха салалткан аан
бастсан ССРС спордун
чанстарын нурматын то-
дорчута.

Олох идумахтын устсан
исинта, Павел итигилжилэл,
улаанын Ныурбатынан
тадынайц А. И. Софронов
ынчырынтын Чурапчыга
кэлбэл, Дьюкунайдааы
медицинийн учинчины

бүтэрбйт Тамара Констан-
тиновна нында дылбун
хэлжээ булжилтээр, оттон Тамара
идээни уларжсан
Павелтын бинирэг тренер-
дивер булжилтээр. Бастсан
Чурапчыга кэллэлжирэг
ишиэн да тудаахаа агар-
даах дьон (Павел Куюкуй
дээдомугар итигилжилэл).
Гүмэр дьондо эмээ иши-
ни атавар нындан туурор-
блжка эрээ албуттара
турдуулар да баар дыодус
иццаахтара - салсаахтара.
Отон дынгэхчилжээ иши-
ни лорин нүүнчнэн, ханын
да узэтэн итигилжилэл
дээвэрээ идэлжирээнд дээ-
хүйт туттан, сүнүү-ас ити-
тан. Билигийн угс биир
саасчылаахтарынтан та-
ныччын уйгу-байылжилэл
олохтоох мал. Павел мас
ууна, булт дыэн баран
мууннукка штаабыт киши,
сайнан от саадын кинши
себоочтуу албах: салайбак-
на-сийнчилжилбана ики ах-
сын бастсан «Урад» мотоциклын
нелоескотутаар, кинийн
мэссынчилжилтээр
кухуу бугууларын логиччуу
тийнээн адалан хыбыльтын
тодорхортуу эрэ баар буол-
лаара. Тамарын ялатин
бынчилжээн ити улахан хы-
наалыстыбани, сөбөнүү
урууну корер, ичинийн
бөрдэ, эрээр бэлжар. Кыр-
гыттараа Эмма, Аяя, Хри-
стина эмээ үзүүтэн итигил-
жилжилэл. Ол курдук киний-
жилжилэл булжилжилэл бу-

туунаар. Аяялара субулуор
днэрээ уллуктээжилжилэл
бэйжилж киний киннитэн
иэнилээ хаждан ишбэл.
Сүгээрдэлжилжилэл сэргийн
курдук улзэн инибийт-
гэр аадьву хаждан ишор.
Дьюннугутар тийизээ кую-
баян түхэрдилжилэл. Оноо
Павел сүнүүт кубадын
ааван көрбүшүүт тухох да
омуна суюх биис уентал
таксаа этэ. Айны олорон
хаадылаанын, кулуу-у-
раруу буолла. Павел санга-
та-игээж суюх нүүлэн эрэ
избийж.

Унун курбуу унгуулаахаа,
ицуучы саха иккя ардын
ыраас, кыранынай сэз-
зээрэх Хантас орохонун
Кынчил Уруйэтин кынчил
Тамара Смирнова Стасова
«Спорт бастыга»
значынан балжилжилэл, оттон
Ныурба уода Павел
Михайлович Стасов Саха
Республиканын утуулэх
тренерээ ваты ылбятаа. Кин-
илэр бартээхий дын-үйт
тэринэн, овогон-уруула-
наан бийнги Чурапчыбыт-
гар, дыольлоохтух-соргу-
лаахтын олорлоруутан, дойдулаах
нихи булжилжилэл
аастынабын. Билигийн да
куогээр күнчилжилэл сэл-
дээр дээв талтын спор-
тарыгар оссе да ситийн-
зилжилжилэл, элбэри ого-
руохтараа дын эрзинбийн
ону альгыбын.

Иван САВВИН.

СҮОЛЛААВЫ
БЭЛИЭТЭЭННЭР

ТӨРӨӨБҮТ ДОЙДУ АХТЫЛБАНА

Олох долгунаа кийнни
тереобут түүлбэгтэн
аравран, атын сирдэри-
нэн талзинтэн төрөнэрэгэ,
улзанирэг, олорго то-
хийн эхийнээр ханна да баар
суюл. Мин сэрийн сэлла-
рлын мянгийннэрэх Кытас-
нан сэтээ нэлаастаах ос-
нуйлатын бүтээрхийнгийн
ылаа дойдубуттан тэйн
сэлдээбийн. Ол унаардаах
ууну сэллар усталарыгар
Кытаснан утса сэлдээн
турардаахын. Бастсан
осмугаа 50 сэллийн туюу-
хар юбилейтар Таватт
оройнуун Тураа. Күэл
осиуодатыгар учуутал-
лын кэмэр кийн дой-
дум дьонийн уорбут-ке-
шүүт, төбүорусын хүнн-
рийр норен барбтын.
Нижинийн күхэй сэйнгига
аймхтарым А. И. Ермо-
ловын дын-нэргинийн нынта-
тереобут сирбай айлыва-
тын көрө-истэ Николай
Васильевич, Александра
Егорови. Потаповтар
дизн саха биир угтэж
мэддэхын сэлдээбийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхийн дын-нэргинийн
хүннээсээс сэлдээр
төлжинэхээрхийн эмээ бэ-
йэбнт курдук оролорун,
сэлнээрийн олохторуун
олорон оноо-мийн быда-
най сэлдээлжилэл. Ол гы-
нан баран дойдубулагын
хархас да халбагчад-
бакка олор, уруунулаа-
рлын курдук хачыгынан
улзалин-хамсын сэлдээр
улзанинхээрхийн төрө-
нэхий

**„БИЙГИ БАРЫ
БИИР МАС ОТОННОРОБУТ,
БИИР ЛАБАА СЭБИРДЭХТЭРЭБИТ“**

Атырдах ыйны 5—10 күннэркөр атабасылар дини индейскىй бине уустара олорор Танакрос дини дәриэбиналарынгыр Аляска терүт олохтоох порууттарын съезтера мыттылынна. Ошко биниги оройдуккуттаки Д. П. Керкин затынаи республиканская спортивная орто интернат-оскууола терүт культурарада учуутала Евдоксия Михайловна Калачева кыттан көзлү. Мантан аллара кини капсанын бечэттийбит.

—Съезка Саха сириттэн барыта 12 жыны буолан сырыттыбыт: А. Д. Тойтоев — А. Е. Кулаковский аатынан күлтүрийн-сырдатар шини директора, И. Г. Васильев — Дыккуускайдағы культура колледжин преподавателі, Л. Н. Васильева — медик; А. С. Федоров — Саха Республикасын үчүрдөзөх артиш, обуун, Т. Ф. Мартынова — психолог, Н. М. Сантаев — кинооператор, А. К. Чирикова — Абый орбайонун кылаабынай прана, Л. Е. Шадрина — Нелемизі орто оскуолатын учуутала, И. И. Петрова — культура үзінші, мии уюна салавиачтыбыт И. А. Лугинов — сурбиначчы, П. А. Обиунуский литературный музейин директора.

Бийнгизни итириктәзини утары охсунуу программатын айбыт, ону сыйлаахтык-соруктаалтык пропагандалышыр 70 саяастаах Джим Уолтон салайтар комитета чыгарыбыт. Манин даңатан эттөххүү күннү аасыптын Саха Республикасынан булган аасыпты ЮНЕСКО конференциясын кыттылаада, бәйнүүгү Чуралчыбытыгын майдынтаабыт Джойс Шейллэс азата. Комитет Бахадир итәвалини төрүт огостор збит. Итәдал сурүн ис хононо—сир дыснун барыларын бишрэг түмүү: «Бийнгиз бары башар мас отонноробут, башар лабаз сөбүрдөхтәрабит».

Бастаам Аинсолич куоранка тиңидибит. Барыбызын маддларынан олохтоотулар. Биңиги үңүе буолап Эстер дын бизнесмен дъахтарга түстүбүт. Манна дын билсаллэригээр аттарын эрз эттэллэр. Арасынаньларын, түгунан дырыктаналларын актыбаттар. Эстер үрдүн үгуохтах американиса. Үс мәденийинензэх дынлазэх. 7 массымналаах, туюх да эризинэс үчүгүй үнаайбалаах. Дызгин тулата бутуншүү дынкабай айылда — араас сашэрээнтэр, отонкоо мастьар бөбө. Дызэт ыраанынава турар. Аллараа мандиимэн спортивнай саала курдук. Иккисиз олороллор. Үнүс-кэ туюх баарын көрбетүбүт. Куукуната бутуншүүтэ автоматика. Бинирдинитин бийрдин доско олохтоото. Олоро хас бинирдинизигэр тус-туунан туалеттаах, ваниналаах. Выйната, киңи дүенүйе олоруон, сывнанынан эрз курдук. Бу дын тус доруубайдаларын түнүгар ураты ишнаналлар эзит. Ити спортивнай сааланы да ылан коруюхха. Анылыктарыгэр сахары, түүзу бунатын кыраны тутталлар, ол оннугар обуруот айа, араас айы түпсарар спедициллэр хото албектар.

Сылдъарбыт былаңын тухары бу сир олохтоохторо сүол быраабылтын кыттаанахтын тутуғалларын, ханна барытыгар бәрәэдәк баарын белгитин нәрсөүн, Кинин шоссеттан дыңелэргэ түйіләр түрә сүоллар тахсаллар. Ол аартык вѣнылыштыгар хас биридин сүол аттыгар почта дъааныстара турадлар. Был-ыал кизиз түс-туңусан. Ону массымынаң олорон эрэ ылаллар. Байладарни суруктарын эмис оюно түбәрзеллэр. Бийненхэ эйттә буоллар, ити дыңесүс, намчы дъааныстар урусхалламмыттара ырашишт буолуох эт динен хом түн санысын. Эстер узалини оғеңшін эмис кордерде. Үләннитеттерни кытта сурдах зәзес-тик, кылгастык көпсөтэн дъаанлары биэрд». Иккис күммүтүгөр иуораты көрите. Мәңгільяннарыгар сирттыйбыт. Атылваччылар ханаагигиттән ара биләр дың оң нурдук дороболою тоғуналлар, туту аттылайнаххын барабарғын, ханна туюх баарын изисиниллэр. Үйнс күммүтүгөр медицинская инин соңынкинин фондулар изет. Бастан биш хоско

гиттән да албазы ыйыттылар. Кинилэр ишни дору-
байтын, ейүн-санжатын чагызын-чәбдин онгорорго ме-
дицизаны, уөрәки, культураны барытын холбуу ту-
тан үзүүлилэр эбт. «Россияда кишилэр үнүөн үс-
аты сыйтдьяаллар, ол ишни сирийнеген кыра»,—
дипиллэр. Итирийтээшний утары программаларын
олохxo кииллэрингэ Магадан уобаланын кытта ыкса
сибзэстээнлэрин эттэллэр. «Башкында хас бишрдин на-
ни бәйзтии уйгутун туңтар бәйзтә суулу тобулу-
нан үзүүлир, ол ишни мазнынкүчтүгэй олохxo гий-
дигит, билигийн бәйбөгүн дуюбуйууну ышарбыт туң-
тар олоробут. Сахаларта аймахтаны нааца
тээх. Ону бализтии көрбүшүт»,— дәйэллэр.

Ити көнниттэн музораны күүлмийдтэйлэр, музей-
дарга, библиотекадарга сыйрытыннардылар. Музей-
дарыгар торут олохтоохтор тангастара-салтара, тут-
тар тэрэллэрэ, бу дойдуга баар ныыл-сүел көрд-
рүүлүфүт. Онтукалара барьтаа биниги хоттуу оро-
жуюннарбыт олохтоохторун кизимигер одус чагас. Та-
нгастарын очуора-мандара, быңыытаа, бултуур тэ-
риллэрэ... Кыяллара да уратыласпаттар Абыйтган
уюнна Нелемнэйтэн сылдьар кыргыттарбыт айылтата
оруобуна бийнин курдун дээллэр. Муус табеелех
хайалар, кыра сэппэрэзтэр, салгына—барылара
санатан эрдэхтэрэ.

Съезжийт күүтүүлээх жүз дээ тиийэн калла. Бишкиги тухо эрэ дынээдэ тийнэббит дээбинчилт. Бизир пизиг-куонг ырааныйндаа илтилэр. Оною бетонунан залгэтилдивит плошадка усина түрэе бутуунуут эх-түнг лабаатынан сабыллыбыт ортоочунан абаадстаах сарал баар. Мунинъахтыр спирбят ол сарал эбйт. Ол абаадас анынгар уот отторо спир боламжимит, са-й таңыгар мас бөвөө орөнөлүү кыстаммит. Ити шылтак уоту отторго боламжимиттэр. Кийин бөвөө музунна. Кырдааңыттан здеригэр тикий бааллар. Съени комитет чилизиинэр Вено Кливленд, Тима Приз, Джойс Шейкс, Мэри Статчелрод салайланыттылар. Бишкиги маннааңы сиоринен даңылаат жинин, тыл этшата буулую дии санаабызып, дьюимут турга-турга ким бааллаах сагарар. Сүнинүнз, бойс-эзин олохторун кийсниллар. Арыгыттан хайдахаа юздымынтарын, атын дьону кытта бодоруууга тулаканийк наадымалларын эталлар. Бэйзээ усина тудалыымыр эйгени кытта бытсынат бишр буулуга түлүс итэбайзэр дьон эбйт. Ол эттэргээр-хааннарыгар тахчы ишмит. «Кийин сайдан-сайдан барсан ыйга тах-ар, оюю омугуунан араастайын суух, бары бишр дьону буулабыт», — диллэр. Кийин доруобуйзайын, дуунхатын чөзин огоруутуу кини төрүт итээдээ, түнчтэжине талынчын салынчын.

Дыз ити курдук 6 күн байз-байзбитин кытта са-
заа атасастыбыт. торут сиэрбитин-туоюммутун, куль-
турабытын көрдөрдүбүт. Од тухары ытык аал уот
маана түшүлдү.

тылымнан сандарда. Ол сауаланыштыгыр саңаң ыттылар. Доргутан дъэ тыас. Бийигиттан Афансий Федоров ойууннашыны көрдөр, Алексей Тойтюнов чабырбахтаат, Лидия Васильева тобуктазата, мин хомустаатым, Көлни бары оңуокайдаатыбыт. Оңуокайбытыгыр сүрдээх албэх киши кириэн кытмына. Атын омуктар эмиә бөзөләри төрүт үүгүүзүрүн, ырыаларын көрдөрдүлэр. Австралиятан сыйдьдар эдээр киши ныыл-сүал чынкуүтүн көрдербүт дынкти эризаккэс. Франция кының ыллаата, ону би-нинде уолбут гитаракан, мин домунуван доңууоллаатыбыт. Болливинцтар, австриецтар араас музикальный инструменттарга оонньоон ийниндердиңлэр. Иттикурдук лас киңең ахсын салдаанна. Ол ахсын Бийиги оңуокайбыт, ырыбыт тэбис-тэлгэ дыэрэйин ишер. Алта күнү бына ким-кими кытта көспөттөн бөзөрликтен көспөттер. Биңизхэй индейской бине улун эмээхситтэре налан бастынабытын көрө-көрө хайтыллар, биңиз кинистэт суюх дииллэр. Кини балынтиир баар—дъон барыта мичэрдин, куустуна сыйдьдар. Кийин ийинин кытта куустустаачына, идни тутунаң дорое болостодууза иништэй күүжээ зөвлөлдөр дизи обдебуллэхтэр.

Бүтәнкүн күн ытық төгүрүгү онорбуттар. Оиткуларын түрт хайысханы түнүлааң араарбылтар. Былаах аспылтар. Төгүрүнүт сүолтатынан сир дөсүн барытын түмсүүтүн нердерөр эбт. Бары таас уурдубут. ол ката мин эңигининий ойум. дуунам бирил буолла дизи сүолтадаах. Тааска биңиги күп пүт-сүрбүт ингэн киниләри кытта холбоохтаах. Комитет бываарылтынан, ити ытық төгүрүккә съезд кыттыылаахтара бары киирэн сахалны оңуу кайдаатыбылт. Николай Лукинов тыл этси барат илдээ барбыт бываахтынан киниләр бываахтары аттыгар анын избисте—ейбүт-саныабыт. дуучабы бирил буолла. Эниил манынк съени Саха сиринэрынтарга дизи бываарылынна. Уопсайынан, бу сүлдээрбүт бываанын тухары биңиги делегациябытын ытық түрдүгөр илдээ сыйрттылар. Джим Уолтон бу ишенин Канада айылак алсаанийч торут олохтоохторун бу программанан узазлан арыгыттан эмтээбит утуелзах эбт, аны Аляскана калбиг. Билигин Саха сирин терүт олохтоохторун ити алдьархайтан быйынан баарарын этэр. Дыз, ити. Киниләр быйынларыгар. итээзлөрлөр гэр бири да онгоц сатаан, көрүнүүлкөн көрдөрүү суюх—барытын одус итээзлэллэр, ис сурохтарыттэн оғородзлор. Балыгиттан эмиз ону зорайлалар, сорохтор ол да ишени ылымыктаан-чылымыктаан ыйыталаналлар. Бөйөбүттүн билигинизэрбителигэр нердеңеллэр. Мин терүт культураны үөртөрбиги шетэн, ону одолорго хайдах тизэрдэрбии, туюх түмүнктэхлии интэрнэттергүйллэр. «Бу ытыс иштээр батар кыракый хомуунан дууна изийнтии этэрэ үөртэбиги. Одолорум республикара түртэ бастаалылтара, билигин Румминяда бардылар, дыз жарганим буна барыта соонинуур. Соонжа ишкүт бастаатыбыт, аян дойдуга дипломант буоллубут»—избаштар үөрдөллөр.

Съезж сылдан эдбээр, сангы биллибит, ей-деетубут. Кийнэхэ барт ныра да ным санга санааны, урдум күүрүүнү үснэтийн сөн. Ву сылдан хин наар оюу иштитин боллуруустарагар санын-наахтарга ордук улахан боломтобуй уурдум. Обо кыраттытай ис итээлээзэх. Кэрээ, үчүгэйтэ тарды-нылаах буоллаяна эрэ чахчы инилийн сиэрдээнэн-майгыланын сөн. Ити ўйн ахтан аасынт айылцам карота, кыранын почта дъвааныктара хам-бавччы тураллара барыта штитэн эбөт. Дууватыгар тухо да суух тус кураанах иштитин тутуу күүтүнгүй? Аны кут-сүр итээлээ дуунацар чахчылаахтык-дэлн-изэхтийн ишигхтээх. Бийнэхээ ити ныалта иши. Ахара быраабыланы күнэмлэн ийнхүүсүүс үеретн түнүүтар кириэн хааллыбыт. Съезж «Сахаларга иймахтааны күүстээх»,—дизбүттерин кинэ, кыр-дымыг да, оншук эбт динр уерүүлээх санаа долгуна зууста. Баарбар оснуулам, оройуоншааны дъяхталлар эзэнтээрээ. Атын да дьен, аймадхтарын бары саба түнэя иеммелоспүттээр. Колбитим кинэ бивир оншук—сонун иста, уерүүнү улзистэ изээчти элбэх. Итниний уруурудаан, үтүүтүн санын сылдарбыт тухары олен-охтон биэрэхжигт суюва цин санылагын, норуултуугар итниний угус, үргэ санаалаах угэг баарыттан үерарын кинэ туттавын, бар-дьонгтор махтаанын.

ХАПКААНТАН
САБЛААН

Булт дин тайтта кайтаршары ээ. Саас, күнүн буоллар ара ёо зердэхвичтэн башар сиргэ таба олорбут буолан хаадабын. Төрөөбүт-голеңүйбүт түлбам Бүлүү ээ хотунгы түүр сүдүү үрэхтэр ишийн ардыларынгар кыбыллан сятарынан, мии айылчтан булчут буолар аналаах түрдүтүм. Бийнги арги булду батыспат, саны ишинитгэр түпшүт ийинин эр ийинин да захильтар. Ол сүүрбөччэ саллааыты дойдум баражсан булда-аны дэлзэс бийнгийн нык сага турал зэрэв бетостору эбнүү хүртээн бишрэдээ. Сааын-күнүүнүү хотор кыннатаах бапло ишрүүмүүн азнара, олохсуйн төрүүрэ уунура дастаны.

Тух барыга кырратав саалангар, Инилэрчинин будна сыйстымыт күнүн нүү, биырынсан сээ буола уйбут чокченголерго, угургуулэргэ халкана ууруутан сааламынта. Онтон тэбизэирон, уончлаах бодистар саас баракхтарга ханжанын буолбунут. Иниль гынал ишрүүмүүн хлияанын боло наилгас саас ишнегар антарас боденгюрийн азтхаха ус сүүрээ тийнэ салхарын бараады тойон чөнжонку (можуут) бултуурбут. Ол тухары байз-бэйтгэргэшарынан гар уут-чичу дүүнчинах салхарынтын көрбөхтүн.

Тастьиг тайын Дээкин ис-ийнтийн дынблээх-хободооши киши эта. Кинн хаджэлэсэнин ишийнтийн киши: «Дээ, хим билээр, дээр», — дин саарбахтын салжар. Дээкин бицэрээ саанын тухары бултаан ахаабыт эхэм кырдаасан: «Куртых түнчлэг тайах ишнебийн эбтээр ээ сохсогтугар күтых баттанийн көрсүбүтээхийн дуо?» дин ишнепынтаа озотук: «Ийн турар эбтээр. Ити солуута суюх мыйтын иштээх эбтээн из шийжүүлжээ. Тэтигээ дэбэйн онон салжар, барган буолар эбтээр ээз.

Тэтигэгээ суюх судзу-

БУЛТ АБЫЛАНГА

Онинк эгэлээ кэрээ эрийн сийнэхээ хотордэр осхуналарын шэтээ корор дынкти буолара.

Кынын гарсында осхулаадаа ишнин сийнэхээ түрэн барар байжээст саснын күнүн тэнцэг уүнктан хашаанын фытын ишийн ишлэжээ. Онинк алмындаа буолара булт дин. Булт сонкоро түнчлэг тайханын дынтийндаах, күүтүүлүүтэх «жинилэрээдээх» буолааччын. Мин байвам нореубүт түнчнэрбитетэй изрэхэзбидээдээ буолааччын дынбайтэрбитетэй яланын түүчүүм.

ТЭПТИРГЭЭБ—
КУТУНАХ, ТҮХАХХА—
АНДААТАР

Арай бицэрээ кэрийн салжарын бицэрээ тэтигэгээ эстэн турарын ырахтанын ишнээдээ. Эмээ ишинааны куунунаарбүт дэхиний тухээр ишияа хараа кыннэхээр. Чулааны көрбүтүүм уу күтүүнээдээ илин иштээдээ шилдэг талзажан турар эбтээр. Онтон барьицээн да, ишлэн да түхнэхэдээ авраарын ынтын ишбистээн. Тэтигээ дэбэйн ишнээдээ шийжүүлжээ. Тэтигээ дэбэйн онон салжар, барган буолар эбтээр ээз.

Тэтигэгээ суюх судзу-

Умнүллубат Мерджин Монро иссоыллын ээ — «Джентельменнэр блондинкалары ордороллор...» дин. Отутан тахса сээл акараа өртүгэр музикантан чингэтийнбүт блондинка буолбатхтарга ишрүү бу саланабыл бийнти да изэмнитгэр салуунан хаалла.

Америка «Нэшил Инквайрер» сурвалжын репортера Анжела Айелло, байзээ дынгээх брюлетка, редакция сорудаачын эксперимент ишнээдээ: ишидээлэх устата блондинка баттадын ишрүү бу саланабыл бийнти да изэмнитгэр салуунан хаалла. Эксперимент бүтүүтээ, надзилээ замынтаа, Анжела тыннын көмүгэ огижох парижин бэрхээ дуодын уустубу. Блондинкалар чөхэ эшилдэбүт ишрүү бу саланабыл тарднын дэвшиж, ол эзрийн брюлеткаларга улахан ишлэхэдээ түүнчлийн салуунийн блондинкалар... Түүнчлийн салуун.

Снимок: Анжела бицэрээтийн, эр дьюн журналистынын уочарата суюх аяараллар, мэдээлэлтээр турал ишрүүнээх парижин бэрхээ дуодын уустубу. Блондинкалар чөхэ эшилдэбүт ишрүү бу саланабыл тарднын дэвшиж, ол эзрийн брюлеткаларга улахан ишлэхэдээ түүнчлийн салуунийн блондинкалар...

Снимок: Анжела бицэрээтийн, эр дьюн журналистынын уочарата суюх аяараллар, мэдээлэлтээр турал ишрүүнээх парижин бэрхээ дуодын уустубу. Блондинкалар чөхэ эшилдэбүт ишрүү бу саланабыл тарднын дэвшиж, ол эзрийн брюлеткаларга улахан ишлэхэдээ түүнчлийн салуунийн блондинкалар...

РИТА—ССТА («Иншил Иквишер» сурвал).

макхын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ. Онинк алмындаа буолара булт дин. Булт сонкоро түнчлэг тайханын дынтийндаах, күүтүүлүүтэх «жинилэрээдээх» буолааччын. Мин байвам нореубүт түнчнэрбитетэй изрэхэзбидээдээ буолааччын дынбайтэрбитетэй яланын түүчүүм.

Онинк түмүнээр «дээ, хим билээр» дин саарбахтын биймээдээ. Дээкин байжээст ишнээдээ шийжүүлжээ. (Салгын бэлжээтэн).

ЭР КИНИ БУОЛАР
ОРДУК

ЧУРАПЧЫ. Сири биржинэ Хатылы олохтохторо дээвэлэхийн бийнээдээ. Кураанын түрээнийн тухээр ишияа хараа кыннэхээр. Чулааны көрбүтүүм уу күтүүнээдээ илин иштээдээ шилдэг талзажан турар эбтээр. Онтон барьицээн да, ишлэн да түхнэхэдээ авраарын ынтын ишбистээн. Тэтигээ дэбэйн ишнээдээ шийжүүлжээ. Тэтигээ дэбэйн онон салжар, барган буолар эбтээр ээз.

Онинк мугурдаммакка, ишийнээдээ дэвшилтэйн бийнээдээ. Хатылы олохтохторо дээвэлэхийн бийнээдээ. Кураанын түрээнийн тухээр ишияа хараа кыннэхээр. Чулааны көрбүтүүм уу күтүүнээдээ илин иштээдээ шилдэг талзажан турар эбтээр. Онтон барьицээн да, ишлэн да түхнэхэдээ авраарын ынтын ишбистээн. Тэтигээ дэбэйн ишнээдээ шийжүүлжээ. Тэтигээ дэбэйн онон салжар, барган буолар эбтээр ээз.

КАНАДЕЦТАР
КОМУСКЭ
НААДЫНАЛЛАР

БААТАВАЙ. Верхоянский оройонуугар Канада бизнесменнээрн делегация салжарын. Канада «Кучус» комусын эсслээдээ бийнээдээ. Канада геологийн ишнээдээ. Ишнээдээ ишияа хараа кыннэхээр. Чулааны көрбүтүүм уу күтүүнээдээ илин иштээдээ шилдэг талзажан турар эбтээр. Онтон барьицээн да, ишлэн да түхнэхэдээ авраарын ынтын ишбистээн. Тэтигээ дэбэйн ишнээдээ шийжүүлжээ. Тэтигээ дэбэйн онон салжар, барган буолар эбтээр ээз.

СИА.

СУТУКТЭННИМ.
Атырдах ыйын 24 күнүүгээр Мышадайынтан ишийнээдээ шилдэг талзажан турар эбтээр ээз. Бицэрээ ишияа хараа кыннэхээр. Чулааны көрбүтүүм уу күтүүнээдээ илин иштээдээ шилдэг талзажан турар эбтээр. Онтон барьицээн да, ишлэн да түхнэхэдээ авраарын ынтын ишбистээн. Тэтигээ дэбэйн ишнээдээ шийжүүлжээ. Тэтигээ дэбэйн онон салжар, барган буолар эбтээр ээз.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ. Нийт үзүүлэлтэйнээдээ түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.

Чураачындаа оро музыкальной оскуолат 1993—1994 сэ. үрэх дынтын мянганын түнчлэг тайханын фытын ишийн ишлэжээ.